

Norsk Fjernvarme

30.09.2021

Høringssvar til Klimabaserte energikrav til bygg

Vedlagt høringssvar fra Norsk Fjernvarme

Se vedlegg

- 2021-09-30 Norsk Fjernvarmes høringssvar - endringer i TEK17 .pdf
-

Oslo, 30. september 2021

Hørings svar: Klimabaserte energikrav til bygg i TEK17

Vi viser til høringsbrev av 1. juli 2021 om endringer i byggteknisk forskrift (TEK 17) kapittel 9 om ytre miljø og kapittel 14 om energi og klimagassutslipp og forslag til tilhørende endringer i byggesaksforskriften (SAK10).

Norsk Fjernvarme representerer 45 selskaper innen produksjon og distribusjon av varme og kjøling, og 80 selskaper fra leverandøri industrien. Medlemmene står for over 90 % av fjernvarme-produksjonen i Norge.

Våre hovedpoeng

- Referansen til den utgåtte NS 3031:2014 bør erstattes med den oppdaterte SN-NSPEK 3031:2020
- Forskriften bør innføre det nye grensesnittet brutto energibehov, som likestiller alle energiforsyningsløsninger
- Energifleksible varmesystemer må dekke minimum 80 prosent av brutto energibehov, for bygg over 500 m² BRA.
- Kundesentral for fjernvarme må omfattes av kravet til «felles varmesentral»

Kommentarer

Våre innspill er primært knyttet til endringer i kapittel 14. Samtidig støtter vi forslagene i kapittel 9 om strengere og tydeligere krav til innhold av helse- og miljøfarlige stoffer, ombruk og materialgjenvinning og bedre avfallshåndtering i byggenæringen, som igjen bidrar til mer sirkulære materialstrømmer i tråd med avfallsforbrenningens rolle. Vi er positive til at det utvikles nye krav til klimagassutslipp for materialer.

I tillegg ønsker vi å kommentere byggesaksforskriftens (SAK 10) kapittel 13, mer spesifikt veilederen for § 13-5 Godkjenningsområder for sentral godkjenning av foretak.

§ 14-4 ENERGI OG KLIMAGASSUTSLIPP

Vi savner generelt sett større vekt på bygningers innvirkning på energisystemet i forslaget. Effektutfordringen i kraftnettet er økende, og bygningers utforming spiller en stor rolle. Det er uheldig at man åpner opp for å redusere isolasjonsegenskapene til bygg etter ny alternativ klimamodell. I praksis vil dette gi en enda større og unødvendig belastning på kraftsystemet kaldeste dag, og dertil økt dimensjonering og materialbruk i hele energisystemet (kraft- og varmeproduksjon og all overføring). Vi etterlyser bedre dokumentasjon og helhetlige regnestykker på området, også ut fra et samfunnsøkonomisk systemperspektiv.

Det er positivt at forslaget beholder grensesnittet netto energi som målepunkt for energibruk. Vi mener imidlertid at grensesnittet brutto energi vil gi et bedre bilde av byggets reelle energibehov, uavhengig av energiforsyningsløsninger, slik det er beskrevet i SN-NSPEK 3031:2020. Bruk av grensesnittet brutto energibehov medfører at man setter krav til både klimaskjerm og byggets systemer for distribusjon og akkumulering av energi. Det siste fanges ikke opp av netto

energibehov. Vi ber om at DiBK vurderer vårt forslag og erstatter referansen til den utgåtte standarden NS 3031:2014 med oppdaterte SN-NSPEK 3031:2020. Det foreligger også et forslag til ny effektstandard NS 3032: 2021, som har høringsfrist i dag. Den oppdaterte SN NSPEK 3031:2020 og den nye standarden vil løfte kvaliteten på TEK.

Det er positivt at krav til energifleksibilitet i veileder løftes til forskriftsnivå. Vi har imidlertid fortsatt grunnleggende innvendinger til hvordan nivået for energifleksibilitet tolkes. Dagens forskriftstekst setter et tydelig krav ved at «bygg over 1000 m² skal ha energifleksible anlegg». At dette tolkes som 60 prosent i dagens veileder, mener vi ikke er juridisk holdbart.

Departementet sendte selv på høring et forslag i 2018 om at 80 prosent av energibehovet skulle dekkes av energifleksible anlegg, et forslag som ble trukket tilbake. Teknisk sett er et krav på 60 prosent så lavt at man med dagens beregningsstandarder kan bygge slik at dekningsgraden reelt sett ligger godt under 60 prosent. Dette gjør særlig utslag for leilighetsbygg og omsorgsbygg, hvor energibehov til badedrom i de fleste tilfeller er betydelig høyere enn hva normerte beregninger viser. Resultatet er at det bygges flere helelektriske oppvarmingsløsninger enn det intensjonen er, og dermed en bygningsmasse som på permanent basis blir stadig mindre energifleksibel enn det man ønsker. En flytting av tekst fra veiledning til selve forskriften endrer ikke denne omgåelsen av intensjonen. Av samme grunn mener vi at arealgrensen for bygg bør tilbakeføres til TEK 10-nivå: 500 m².

Vårt forslag til nytt punkt (2) a) i § 14-4:

(2) Bygning med over 500 m² oppvarmet BRA skal

- a) ha energifleksible varmesystemer som dekker minimum 80 prosent av normert brutto varmebehov beregnet etter [SN-NSPEK 3031:2020](#)

PUNKT D) "HA FELLES VARMESENTRAL"

Det er positivt at forslaget setter krav til felles varmesentral. Begrepet kan imidlertid tolkes på flere måter, og det er viktig at hva som menes med varmesentral defineres i veileder. Fjernvarmeforsyning skiller seg fra intern forsyning i bygget ved at den leveres til en kundesentral med vekslers i bygget. Denne kundesentralen er grensesnittet mellom byggets forsyning og fjernvarmenettet. Kundesentralen må her defineres som en varmesentral. Den er liten, og trenger ikke samme areal som varmesentral i bygg, ettersom energiproduksjonen foregår eksternt.

Vårt forslag til tillegg i 2 d) skal ha felles varmesentral for oppvarming og tappevann

§ 14-6 KLIMAGASSUTSLIPP FRA MATERIALER

Vi støtter innføring av klimagassregnskap for materialer. Vi støtter ikke at det åpnes for å avvike minimum U-verdier for bygningskroppen dersom man velger alternativ klimamodell. Forslaget kan bero på at regelverket ikke ses i sammenheng med byggets effektbelastning på energisystemet.

Det er også uheldig at det åpnes for utveksling mellom tiltak på klimaskjerm med energieffektiv belysning. Vi støtter at det gis muligheter for fleksibilitet rundt kravene, men det er problematisk at dette gir nybygg med dårligere vinteregenskaper fordi man installerer teknologi som reduserer energibehovet summert over året.

SAK 10

§ 13-5 GODKJENNINGSOMRÅDER FOR SENTRAL GODKJENNING AV FORETAK

Vi vil rette oppmerksomheten mot veilederen til § 13-5 som ikke berøres av forslagene til endring, men som likevel bør endres. I veilederens punkt m) Fjernvarmeanlegg benyttes begrepet «primærside» knyttet til veksling mot byggets og områdets system. Dette er upresist og skaper problemer for prosjekterende, fordi i et fjernvarmeanlegg kan det være både primær, sekundær, tertiær og fjertiær nett.

Vårt forslag til nytt punkt:

m) *Fjernvarmeanlegg omfatter alle ledd fra varmesentral til og med varmeangiver hos kunde.*

Dette bør sees i sammenheng med §14-4, punkt d) i TEK 17.

IKRAFTTREDEN

Endringene i forskriften skal tre i kraft fra 1. januar 2022, med en overgangsperiode på ett år. Vi foreslår at overgangsperioden reduseres til seks måneder, fordi forslag til energikrav ikke er særlig omfattende, og fordi kravene er forsinket etter politiske prosesser i departementet.

Forsinkelsen har bidratt til at leiligheter etter gjeldende TEK i stor grad utstyres med direktevirkende elektrisitet til oppvarming. Det betyr dyrere oppvarming for boligeier gjennom boligens levetid, spesielt i perioder når strømprisen er høy. TEK bør derfor fastholde krav som reduserer maks elektrisk effektbehov i bygget og fremme energifleksible oppvarmingsløsninger. Det vil legge til rette for utnyttelse av lokale spillvarme-ressurser fra industri, datasentre, avfallsforbrenning, bioenergi, og varmepumper og solvarme, som krever effektive energifleksible løsninger. Dette gir også den rimeligste og tryggeste løsningen for boligeiere.

Vi vil gjerne be om møte med dere for å utdype punktene nærmere.

Med vennlig hilsen

Trygve Mellvang Tomren-Berg
Daglig leder

Heidi M. Juhler
Seniorrådgiver